

Retoryka cyfrowa

Digital Rhetoric

4/2016 EDITORS: AGNIESZKA KAMPKA, EWA MODRZEJEWSKA

SPRAWOZDANIA | REPORTS

AGNIESZKA KAMPKA
SGGW WARSZAWA
AGNIESZKA_KAMPKA@SGGW.PL

Otwarte seminarium – nowa inicjatywa PTR

License

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 3.0 Poland. The content of the license is available at <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>

AGNIESZKA KAMPKA

SGGW, WARSZAWA

AGNIESZKA_KAMPKA@SGGW.PL

Otwarte seminarium – nowa inicjatywa PTR

Członkowie Polskiego Towarzystwa Retorycznego wielokrotnie mówili o potrzebie regularnych spotkań dyskusyjnych. Temat ten był także poruszany na spotkaniach zarządu PTR, dlatego w 2016 r. rozpoczęliśmy nową inicjatywę – Otwarte Seminarium PTR, które odbywają się co dwa miesiące w soboty. Mają one charakter otwarty, a zatem każdy może w nich uczestniczyć, oraz są bezpłatne. Zarejestrowane każdorazowo osoby otrzymują teksty, które są później punktem wyjścia do dyskusji.

Pierwsze spotkanie odbyło się 15 października 2016 r. i poświęcone zostało retoryce cyfrowej. Uczestnicy dyskutowali o tym, jak retorykę cyfrową można definiować, jak zmienia się perswazja w zależności od kontekstu medialnego, w którym się toczy. Kluczową kwestią były także wyzwania, jakie retoryka cyfrowa stawia przed badaczami. Szczegółową relację z dyskusji znaleźć można na stronie [Polskiego Towarzystwa Retorycznego](#). W tym miejscu warto jedynie przytoczyć kilka najważniejszych kwestii: po pierwsze uczestnicy zgodzili się, że retoryka cyfrowa to z jednej strony nowe, najczęściej multimodalne, formy wypowiedzi, ale z drugiej strony komunikacja cyfrowa to dziś normalny i zwyczajny sposób porozumiewania się, a zatem mówić możemy nie tyle o nowej retoryce, co o nowym kontekście perswazji. Powtarzało się również stwierdzenie o potrzebie interdyscyplinarnych badań nad przekazami internetowymi, o konieczności uwzględnienia w analizach retorycznych nie tylko wymiaru tekstowego czy wizualnego, ale także technologicznego. Wśród nowych ważnych pytań badawczych wymieniano: odpowiedzialność za słowo w kontekście pozornej anonimowości w sieci, granice retoryki w sytuacji, gdy mamy do czynienia z tekstami wytworzonymi przez komputer, trudnością w przyciągnięciu uwagi odbiorców w nadmiarze cyfrowych komunikatów. Zwracano uwagę na nowe możliwości badawcze, na przykład gdy chodzi o budowanie etosu nadawcy, ale także analizowanie reakcji odbiorców.

II Otwarte Seminarium PTR, które odbyło się 3 grudnia 2016 r., miało nieco inną formułę. Poświęcone zostało zagadnieniom retoryki i actio, a rozważania nad zaproponowanym tekstem naukowym połączone zostały z dyskusją z zaproszonym ekspertem – dr Jagodą Bloch, która przybliżyła m.in. zagadnienie

zachowań wokalnych jako sygnałów niegrzeczności. Jagoda Bloch jest adiunktem w Katedrze Języka Mediów Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW oraz logopedą. Współpracuje z instytucjami publicznymi i komercyjnymi, prowadzi szkolenia dotyczące wystąpień publicznych, techniki mowy oraz konsultacje logopedyczne w zakresie mówienia do mikrofonu (w telewizji i radiu); to również autorka książki „Bez komentarza, czyli jak unikać odpowiedzi na pytania dziennikarzy”. Uczestnikom seminarium przedstawiła serię przykładów – nagrań wypowiedzi polityków, które demonstrowały, w jaki sposób użycie pauzy bądź jej celowy brak mogą wpłynąć na perswazyjność wypowiedzi.

Dyskusja tym razem dotyczyła przede wszystkim świadomości językowej i kultury żywego słowa. Uczestnicy wymieniali się zarówno uwagami na temat trudności w kształceniu retorycznym aktorów życia publicznego – polityków czy dziennikarzy, jak i wynikami prowadzonych badań. Podkreślali także nowe możliwości w rejestrowaniu i analizowaniu zachowań wokalnych i niewerbalnych dzięki mediom cyfrowym. Zwracali jednocześnie uwagę na to, że powszechny dostęp do mediów sprawia, że wiele osób dostrzega potrzebę rozwijania umiejętności retorycznych, choć z drugiej strony negatywne przykłady ze strony osób publicznych utrwalają błędy.

Kolejne spotkanie planowane jest na początek lutego 2017 roku. Szczegóły na stronie: www.retoryka.edu.pl oraz stronie PTR na [Facebooku](https://www.facebook.com/PTR).